

Z Á P A D O Č E S K Á U N I V E R Z I T A V P L Z N I
F a k u l t a f i l o z o f i c k á
K a t e d r a g e r m a n i s t i k y a s l a v i s t i k y

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložila studentka: Daniela Fialová
Název práce: Form und Funktion der indirekten Rede in ausgewählten deutschen Artikeln des publizistischen Stils

Oponoval: Ing. Zdeněk Vávra, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE:

Cílem diplomové práce bylo představit německý konjunktiv a jeho formy, popsat tvoření a užití nepřímé řeči a vysvětlit, jak se tento jev vyskytuje v článkách vybraných z bavorského tisku. Na základě této reflexe autorka identifikuje současné tendence s ohledem na vyjadřování nepřímé řeči v německém jazyce. Na s. 3 jsou stanoveny dvě hypotézy: 1. Autorka očekává, že výskyt konjunktivu I. pro vyjadřování nepřímé řeči je častější než konjunktivu II. Toto zdůvodňuje faktem, že konjunktiv II. se v nepřímé řeči užívá převážně v případech, kdy tvary indikativu svou formou splývají s tvary konjunktivu I. 2. Autorka očekává v německých novinových článkách větší podíl nepřímé řeči oproti řeči přímé. Tyto hypotézy jsou v praktické části ověřovány. Cíle diplomové práce byly naplněny.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ:

Diplomová práce je psaná v německém jazyce. Jejím východiskem byla důkladná rešerše lingvistické literatury (např. Darski; Dreyer/Schmitt; Dudenredaktion; Götz/Hess-Lüttich; Hasilová; Helbig/Buscha; Kessel/Reimann; Sahel/Vogel). Formální a funkční aspekty nepřímé řeči jsou čtenáři předkládány v kapitolách 2.1-2.6, názornost je umocněna řadou tabulek a očíslovaných příkladů, které doprovázejí textovou část. Již v teoretické části prokazuje autorka schopnost samostatně lingvisticky uvažovat (s. 29: „*Nach der Meinung der Autorin ist das im Besonderen bei Behandlung der Streitthemen oder heiklen Themen zu beobachten.*“) a argumentovat (s. 30: „*Dies könnte ein Grund dafür sein, warum die Konjunktivformen zum Ausdruck der indirekten Rede in dem Deutschunterricht in tschechischen Grund- und Mittelschulen nur selten behandelt werden.*“). Na s. 29-30 se objevuje exkurz do kontrastivní gramatiky, který má s ohledem na potenciálního příjemce (český čtenář s vysokou kompetencí v německém jazyce) své opodstatnění. Praktická část osvětluje na s. 34-44 metodické postupy a představuje korpus, který je tvořen 26 články z jihoněmeckých novin lokálního i celostátního významu (*Süddeutsche Zeitung, Münchner Merkur, Der Neue Tag, Der Bote*). Navzdory pandemii COVID-19 se ztíženým přístupem do knihoven se autorce podařilo prostřednictvím dvou kontaktních osob shromáždit reprezentativní tištěný materiál, texty analyzovat, stanovit relativní četnost příslušných jevů a interpretovat výsledky. Kvantitativní a kvalitativní analýza je v kap. 3.4 ilustrována tabulkami a kotoučovými grafy. V kap. 3.5 jsou formulovány závěry k testovaným hypotézám, včetně jednoho překvapivého zjištění na s. 71: „*Die Ergebnisse der Recherche waren nach der Meinung der Autorin ziemlich überraschend, da die Gebrauchshäufigkeit beider Arten der Rededarstellung laut der vorgenommenen Recherche relativ ausgeglichen ist.*“ Oponent se domnívá, že tato vyváženost v rámci německého publicistického stylu by mohla korelovat s čtivostí daných textů oproti textům, kde příliš dominuje ať už nepřímá nebo naopak přímá řeč. Vyšší frekvence konjunktivů oproti modálnímu slovesu *sollen* a konstrukci *dass* + indikativ je správně argumentována na s. 72.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA:

Strukturování kapitol a diferenciacie textu jsou přehledné. Autorka dala práci výbornou grafickou úpravu. Všech patnáct tabulek (viz seznam na s. 76), čtyři grafiky (kotoučové grafy) a čtyři přílohy (ukázky analyzovaných textů) jsou plně funkční. Snad jen tabulka č. 11 (s. 42-61) mohla být řešena prostorově úsporněji, aby nepůsobila jako jazykové cvičení (např. grafickým zvýrazněním konjunktivu ve větě a uvedením absolutní četnosti za tabulkou místo vypisování osoby a konjunktivu). Často se chybí ve vyjadřování *jeden/jedna z ...* Na s. 66 se objevují dvě souvětí s překombinovanou syntaktickou konstrukcí. Ostatní chyby a překlepy jsou spíše ojedinělé (mj. chybějící/přebývající koncovky, nesprávná vazba slovesa *hinweisen*, užití *als/wie*, neodloučení předpony u *auftauchen*, chybné skloňování u *das Wesentliche*, slovosled po vedlejší větě *Wie schon erwähnt wurde, ...*), které ale neovlivňují srozumitelnost. V seznamu literatury se objevují dva typy uvádění tištěných zdrojů, přičemž vhodnější by bylo sjednocení zápisu.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE:

Navzdory drobným jazykovým zaváháním se oponent přiklání k výbornému hodnocení, neboť závěry diplomové práce jsou z hlediska vědeckého poznání přínosné. Náročná část německé gramatiky je zpracována čtivě a uceleně.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

1. Pro které profese v rámci česko-bavorské spolupráce je téma diplomové práce (konjunktiv nepřímé řeči) klíčové?
2. Na s. 19 hovoříte o „*berichtete Rede*“. Uveďte prosím do souvislosti s pojmem „*erlebte Rede*“. Co tyto jevy sémanticky a morfologicky spojuje a co odlišuje?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA: výborně

Datum: 25.8.2021

Podpis: